

D/51/11.01.07/2024

Maisemointisuunnitelma tilalle Mattila, Paukkulan ottoalue, Metsäyhtymä Mattila

Kiinteistöllä 892-402-1-349 Mattila on voimassa oleva maa-ainestenottolupa Paukkulan ottoalueella Metsäyhtymä Mattilalle (Ympäristölautakunta 18.6.2014 38§, DNRO 164/522/2014). Samalla kiinteistöllä on myös toinen voimassa oleva maa-ainestenottolupa, Länsi-Paukkula (Ympäristöjaosto 18.6.2019 §34). Paukkulan maa-ainestilupa päättyy 24.6.2024. Ottoalue sijaitsee Kangashäkin 2E-pohjavesialueella. Metsäyhtymä Mattila toimitti ympäristöjaostolle ensin uuden maa-aineshakemuksen Paukkulan ottoalueelle, mutta päätyi luopumaan hakemuksesta jäljelle jääneen maa-ainestiluvan voimassaolun vuoksi. Tämän muuttuneen tilanteen takia, Metsäyhtymä Mattila hakee maisemoinnille jatkoaikaa vuoden 2024 loppuun saakka ja mahdollisten varastokasojen myymiseksi haetaan lisäaikaa 24.6.2025 saakka, eli vuosi lisäaikaa. Lisäksi hakija toivoo, että alueelle saisi jättää pieni alue kotitarveottoa varten maisemoimatta.

Ympäristösihteeri/vesihuoltoasiantuntija on käynyt toiminnanharjoittajan kanssa maastossa 13.5.2024 tarkistamassa maa-ainestenottoaluetta. Katselmuksella käytiin läpi maisemoimattomat alueet ja alueella olevat varastokasat. Laaja osa alueesta on maiseloitu ja puustoa istutettu, myös viereiselle Länsi-Paukkulan ottoalueelle. Aluetta on tarkoitus tasata ja pintamaakasat levitetään kasvualustaksi alueelle. Pieni alue Ampumarakentien läheisyydessä olisi jäämässä kotitarveottoa varten maisemoimatta.

Maisemoinnin pääasiallisena tavoitteena on pohjaveden suojeleminen. *Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestäväseen käyttöön* Ympäristöministeriön julkaisu (30/2023) mukaan maa-ainesten ottamisen haitalliset vaikutukset pohjaveteen ovat yleensä sitä suuremmat, mitä enemmän pohjavesialueesta on ottamisaluetta, joten tästä syystä jälkihoitotoimien suorittaminen suunnitellusti on tärkeää. Jälkihoidon avulla ottoalue pyritään liittämään mahdollisimman luontevasti ympäristöönsä.

Ympäristölautakunta 18.6.2014 §38 maa-ainestiluvan lupamääräyksissä on alueen jälkihoitotoimien määrätty:

7: Pintamaat tulee varastoida jätehuoltosuunnitelman ja ottosuunnitelman mukaisesti kasvialueen ulkopuolella, siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä kasvialueen muodostamiseen. 15: Ottamisalueen luiskat tulee muotoilla kaltevuuteen 1:3, ei jyrkemmiksi. 17: Alueen jälkihoitotoimenpiteet ja maisemointi tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Maa-ainesten otto tulee aloittaa alueen pohjois-koillinen osasta. Muotoilu ja maisemointi tulee tehdä välittömästi kohdan ottotoiminnan päätyttyä. Seuraavaksi otetaan alueen itä-luode-osa, josta muotoillaan ja maisemoidaan alue välittömästi ottotoiminnan päätyttyä. Viimeiseksi otetaan alueen lounas-etelä-osa, josta muotoilu ja maisemointi tehdään välittömästi ottotoiminnan päätyttyä. --- Mikäli sorakuopan reunoille on asettunut pesimään törmäpääskyjä, tulee ne ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen pesimäaikaan on kielletty. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulee jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaumat tulee suojata aitauksin. Alueen jälkikasvussa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja.

Ottosuunnitelmassa on lisäksi: ”Materiaalin oton jälkeen alueelle varastoidut pintamaat levitetään ja tasoitetaan. Alueen luiskat luiskataan kaltevuuteen 1:3. Alue metsittyä luontaisesti. Mikäli luontainen metsittyminen viivästyy, kylvetään alueelle männynsiementä. Arvioidut jälkihoitokustannukset ovat 8000 euroa.”

Varastokasojen ylimääräinen kuljetus ei ole tarkoituksenmukaista ja lisää kuljetuksen aiheuttamia päästöjä ja kuluja. Näin ollen, varastokasojen osalta voidaan hyväksyä vuoden siirtymäaika. Nämä ovat luvan voimassaoloaikana otettua ja jalostettua maa-ainesta.

Maa-aineslain 16 § mukaisesti lupaviranomaisella on mahdollisuus muuttaa lupamääräyksiä tai poiketa niistä. Lupaviranomainen voi luvan voimassaoloaikana antaa päätöksellään suostumuksen poiketa vähäisesti lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetusta lupamääräyksestä (lupamääräys 17). Suostumuksen edellytyksenä on, että poikkeaminen ja sen laatu, ottaen huomioon lupaharkintaa koskevat säännökset ja määräykset, ei merkitse luvan olennaista muuttamista eikä vaikuta asianosaisen asemaan tai luonnonolosuhteisiin. Maisemointisuunnitelman käsittelystä veloitetaan Uuraisten kunnan maa-ainestaksan (Ympäristöjaosto 14.02.2023 § 6) kohdan 2.5. mukaisesti 200 e. (Maa-aineslain 11 §, 14, 16 §)

Maa-ainesluvan velvoitteet maisemoinnista ovat voimassa, kunnes ympäristönsuojeluviranomaisen toimesta on pidetty lupaan liittyvät lopputarkastukset, joissa maisemointivelvoitteet todetaan täytetyksi, vaikka maa-ainesluvan voimassaoloaika päättyisi. Valvontatoimia ja valvontamaksujen perintää jatketaan, kunnes maa-ainesluvassa alueen maisemointia koskeva ehdot ja velvoitteet on hyväksyttävästi suoritettu. (Maa-ainesasetus 8 § 2 mom, Maa-aineslaki 11 § 3 mom.).

Valmistelija/lisätietoja: ympäristösihteeri/vesihuoltoasiantuntija p. 0407292167

Ympäristösihteeri/vesihuoltoasiantuntijan ehdotus: Ympäristöjaosto hyväksyy Metsäyhtymä Mattilan maisemointisuunnitelman. Luvanhaltijan tulee tehdä maisemointi – ja jälkityöt suunnitelman mukaisesti seuraavat määräykset huomioiden:

1. Tällä päätöksellä hyväksytään maisemointisuunnitelma tilan Mattila Paukkulan ottoalueelle. Muilta osin maa-ainesluvan lupamääräykset pysyvät ennallaan. Alin ottotaso luvalla on ollut +145,1 m (N2000) tai pohjaveden pinta + 4m.
2. Jyrkät rintaukset voidaan muotoilla vaihtelevin luiskakaltevuuksien 1:3 tai loivemmaksi maaston elävöittämiseksi ja mm. eroosion estämiseksi. Pohjamaan tiivistyneet maat tulee tarvittaessa kuohkeuttaa.
3. Maisemoinnin edistymistä valvotaan säännöllisesti ja ensimmäisen vaiheen valvonta suoritetaan luvan voimassaolon päättymisen jälkeen syksyllä 2024. Samassa yhteydessä tarkistetaan ottoalueen korkeuslukemat. (MAL 14§)
4. Mikäli ottoalueen reunoille on asettunut pesimään törmäpääskyjä, tulee ne ottaa huomioon maisemoinnissa. Pesien hävittäminen pesimäaikaan on kiellettyä. Pesimäalue tulee jättää luonnontilaan. (LSL 77 §)
5. Varastokasat tulee poistaa alueelta 24.6.2025 mennessä. Asetettu vakuus pidetään voimassa, kunnes kaikki maisemointitoimenpiteet on suoritettu loppuun myös varastokasojen osalta ja ympäristönsuojeluviranomaisen lopputarkastus on hyväksytysti suoritettu. (Maa-ainesasetus 8 § 2 mom)
6. Luvanhaltijan tulee ilmoittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle, kun jälkihoitotyöt on suoritettu. Lopputarkastuksesta 3 vuoden kuluttua alueella on tehtävä jälkitarkastus, jolloin selvitetään, ovatko istutukset onnistuneet, onko mahdollinen törmäpääskyjen pe-

sintäalue vielä käytössä ja onko määräyksiä noudatettu. Luvan haltijan on pyydettävä myös jälkitarkastus valvovalta viranomaiselta (MAL 11§).

7. Kotitarveotto koskee ainoastaan maa-aineksen omaa tavanomaista kotitarvekäyttöä, joka liittyy asumiseen tai maa- ja metsätalouteen. Kunnan valvontaviranomaiselle tulee tehdä ilmoitus, mikäli maa-aineksia otetaan yli 500 kuutiota. Kotitarveotto tulee tapahtua maa-aineslain mukaisesti ja alueella toimiessa tulee ottaa huomioon sijoittuminen Kangashäkin 2E-pohjavesialueelle.

Päätös: Ympäristöjaosto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Toimenpiteet: päätös Metsäyhtymä Mattila, Keski-Suomen ELY-keskus